

Szociálgeográfia

A szociálgeográfiai kutatások célja a társadalmi csoportok földrajzi térben való elhelyezkedésének kutatása és vizsgálata. A szociálgeográfiai vizsgálatok az adott társadalom csoportspecifikus sajátosságainak feltárásával és megismerésével foglalkoznak.

A szociálgeográfiai kutatások alap adatbázisát a vizsgált településre és településrésze vonatkozó statisztikai adatok szolgáltatják. Ezen túlmenően a szociálgeográfiai vizsgálati módszerek (pl. interjúk, kérdőívek stb.) valamelyikének alkalmazása szükséges ahhoz, hogy az adott társadalmi csoportokat elhelyezhessük egy szociálgeográfiai térben (pl. település, településrész).

A szociálgeográfiai kutatások a hét alapfunkció (pl. munka, lakás, lokalitás stb.) megismerésére irányulnak, mely alapján a társadalmi szegregáció és rétegződés feltárható. A vizsgálatok térben és időben is elvégezhetőek.

A szociálgeográfiai kérdőívekhez kapcsolódó értékelésünket a társadalom különböző - általunk kitüntetett - csoportjainak sajátos szempontok szerinti (pl. életkor, iskolai végzettség, foglalkoztatottság szerint stb.) vizsgálata szükséges.

A szociálgeográfiai információk összegyűjtésének módszerei

Probléma megfogalmazása → hipotézisek → operacionalizálás

↓
hipotézis megfogalmazása mérhető formában

Mintavétel (köre, módozata, ideje, helye)

Adatgyűjtés módszerei:

1. statisztikai adatok másodelemzése (pl. demográfiai sajátosságok)
2. korábbi vizsgálatok adatainak beszerzése, elemzése
3. a település társadalmára vonatkozó dokumentumok elemzése
4. személyes megfigyelés, tapasztalat beépítése
5. más esettanulmányok tanulmányozása (Tihany, Tard, Királyhegyes)
6. mélyinterjú (pl. hajléktalanokkal, polgármesterrel stb.)
7. kérdőíves adatfelvétel → survey-módszer

Elemzés

Ok-okozati kapcsolatok kimutatása (sajátosságok v. általánosságok)

Kérdőívkészítés (a hét alapfunkció figyelembevételével)

Etikai problémák (objektivitás-szubjektivitás)

A kérdőívezés és interjúzás során az információszerzés két formája lehet a **standardizált (nyílt)** és a **struktúrálatlan (spontán)**, melyeket a célnak megfelelően alkalmaznak.

A szociálgeográfiai vizsgálatokhoz a kérdőíves **felmérést és az interjút kombinálva** alkalmazzák az alábbiak szerint (egymást követő lépések):

1. A vizsgálatba vont településre vonatkozó hivatalos statisztikai adatok feldolgozása után, első lépésben **spontán interjúkat készítenek különböző státuszú emberekkel**. Cél, a lokalitás belső konfliktusainak, problémáinak feltárása.

2. A hivatalosan közzétett és nyilvánosságra nem hozott adatok, illetve az előbbi interjú alapján **standard kérdőívet állítanak össze**, amely a szociálgeográfia vizsgálati tartalmára épül.
3. Az elfogadott kérdőív alapján **egyszerű szűrőpróba-mérést** végeznek, hogy felmérjék a kérdések érthetőségét, pontosságát, stb. A felmérés időtartalma 0, 5 – 1, 5 óra között kell legyen.
4. Az egyszerű szűrőpróba tapasztalatai alapján **véglegesítik a kérdőívet**. Így elvégezhető a felmérés.
5. **Az adatok kiértékelése után az alapfunkciókkal kapcsolatos magatartás típusokra vonatkozóan mélyinterjút lehet készíteni.**

A térbeli-társadalmi egyenlőtlenségek rendszerét és érdekviszonyokat vizsgáljuk a városokban, a falvakban, regionális rendszerekben és a településhálózat egészében (városok és falvak társadalmi-gazdasági sajátosságai) a szociológiai elemek kutatásához.

Az információ elemzés területi-térbeli egységei:

- A **település** és a terület, olyan funkcionális tértípusok, amelyekben sajátos társadalmi aktivitás nyilvánul meg. Így az információ-elemzés területi egységei lehetnek a település, településcsoportok, mezo - és makrorégiók.
 - A cél minden esetben a **területi egységek** között kialakult funkcionális kapcsolatok térbeli megnyilvánulási formáinak kutatása.
 - A **marginális csoportok** segítségi lehetőségeinek feltérképezése
 - A humángeográfia eszközeivel feltárhatók a **jelen állapotok életmódja és tradíciók közötti kapcsolat**
 - A földrajzi környezet átalakításában a **különböző társadalmi csoportok érdekeinek megnyilvánulását** kutatja, s a változás sajátosságait a csoportelvárásokkal hozza összefüggésbe
 - A **környezet használat során jelentkező eltérő társadalmi érdekek**, konfliktusok feltárását végezheti. Célja a tér, a gazdaság és a társadalom racionális térszerkezetének megteremtése.
- 3. Különbségek hangsúlyozása:** munkavállalás lehetőségei, egészségügyi, oktatási, kultúrálódási feltételek, továbbtanulási esélyei, szolgáltatások, közlekedés (Munkanélküliség, elszegényedés, elmaradott térségek).
- 4. Másságok:** az emberi kapcsolatok, értékek, normák, a helyi társadalmi környezet (térségi identitás).

Turisztikai régió és kistérség kutatási követelményei

A gyakorlati idő alatt a kiválasztott terület (régió vagy kistérség) kutatását az alábbi szempontok alapján kell elvégezni.

A kutatás eredményéről készített munkaanyagnak a szerkezeti felépítését a példával Illusztrált rendszerben kell elkészíteni.

Szerkezeti felépítés

I. Bevezetés

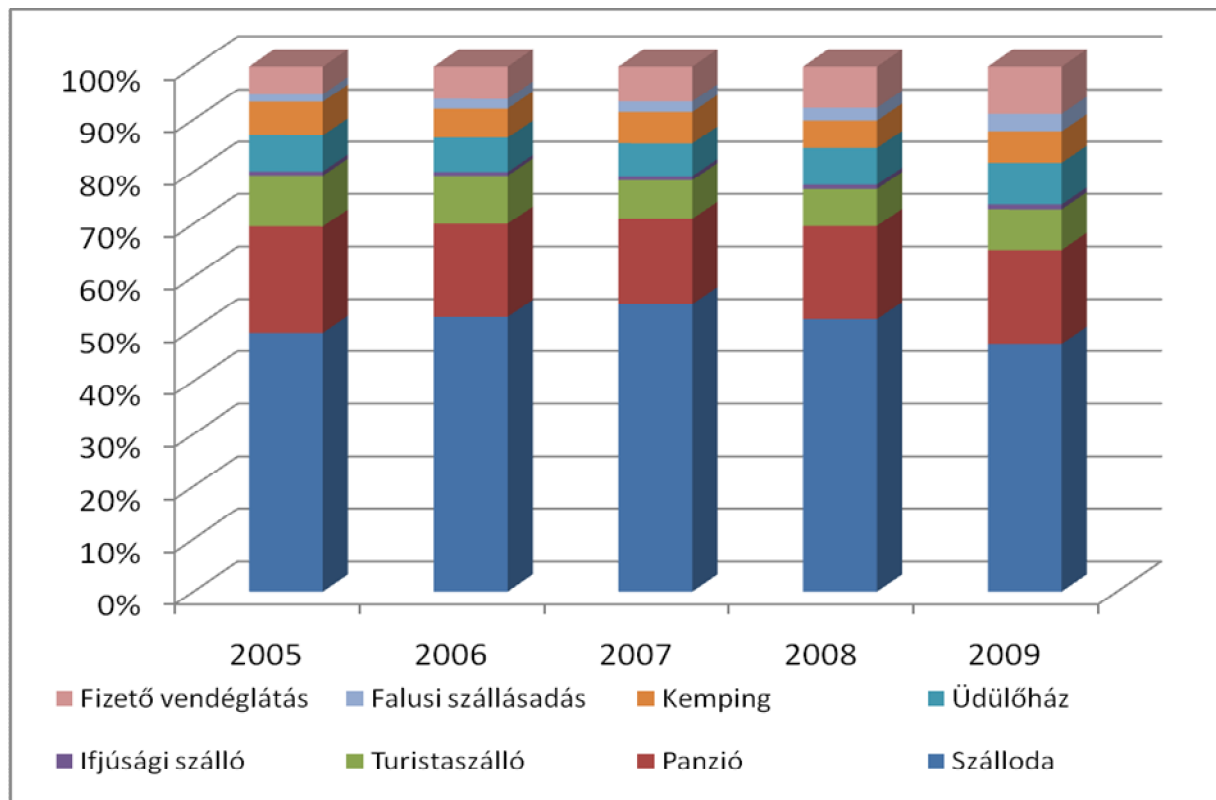
A kutatásnál alkalmazott módszerek ismertetése!

A terület történelmi, természeti és társadalmi erőforrásainak turizmust befolyásoló tényezői (szakirodalmi feldolgozás)

II. Turisztikai kereslet elemzése

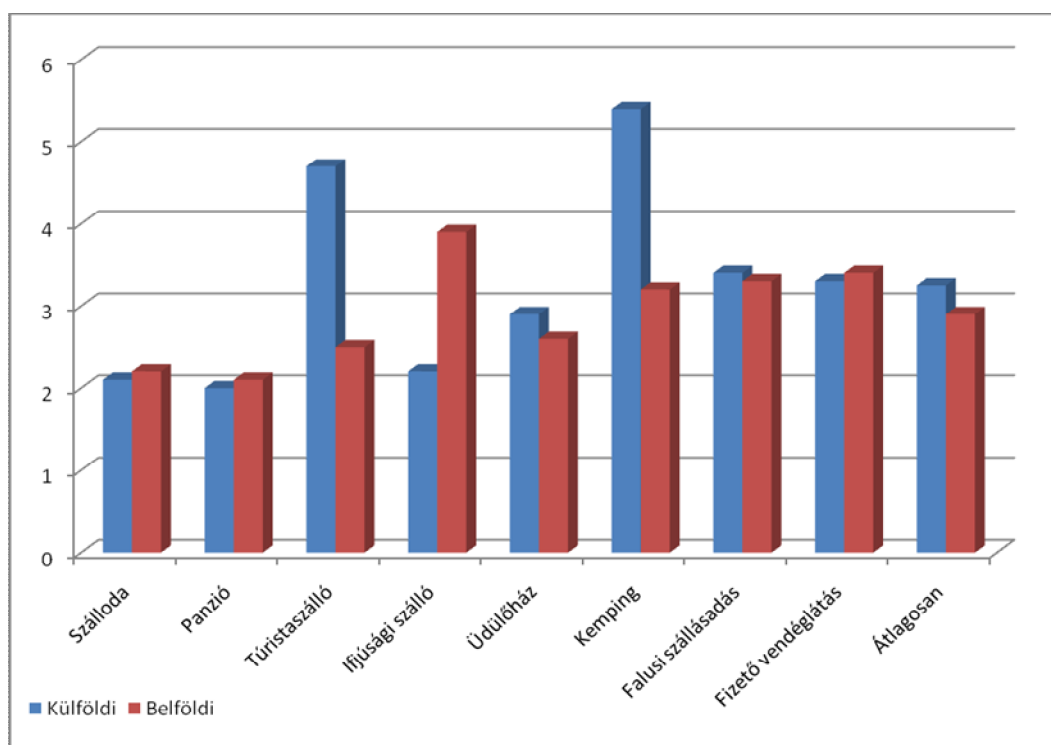
Példák a gyűjtött adatbázis feldolgozására! Térben és időben történő vizsgálatok ábrázolása és elemzése!

1. ábra: Vendégek számának megoszlása szállástípusonként (táblázat a mellékletben)

Forrás:

2 ábra: Az átlagos tartózkodási idő az egyes szálláshely típusokon (nap) Táblázat a mellékletben

Forrás:

III. Szálláshelystruktúra

sz táblázat: régió szálláshelystruktúrája

Szálláshely/Év	2000		2005		2009	
	db	férőhely	db	férőhely	db	férőhely
Kereskedelmi						
Szálloda	58	6004	72	6965	73	6012
4 csillagos	0	0	3	640	8	888
3 csillagos	32	3570	43	4598	40	3400
2 csillagos	19	1646	24	1578	24	1691
1 csillagos	7	788	2	149	1	33
Panzió	146	4256	115	3996	113	3399
Turistaszálló	28	3614	41	6628	41	6447
Ifjúsági szálló	1	16	7	540	8	755
Üdülőház	41	1635	30	1815	28	1744
Kemping	37	8662	35	8140	34	8635
Összesen	369	30191	372	35049	370	33004
Magán						
Falusi szállásadás	n.a.	n.a.	317	2058	472	3157
Fizető vendéglátás	n.a.	n.a.	680	3784	853	5033
Összesen	n.a.	n.a.	997	5842	1325	8190
ÖSSZESEN	369	30191	1369	40891	1695	41194

Forrás:

IV. Turisztikai kínálatelemzés **Turisztikai termékek**

1. Egészségturizmus
2. Ökoturizmus
3. Kulturális és örökségturizmus
4. Konferencia és rendezvényturizmus
5. Aktív turizmus
6. Vízi Turizmus
7. Borturizmus, és pálinka turizmus
8. Vallási turizmus
9. Egyéb a régióra vagy kistérségre jellemző turisztikai termék

V. Területi dimenziók

Magterületek lehatárolása

Kiemelt üdülőkörzetek
Turisztikai klaszterek

VI. Összefoglalás, értékelés

VII. IRODALOMJEGYZÉK

Minta!

AUBERT A. (szerk.) 2007: *A térségi turizmuskutató és tervezés módszerei, eredményei.* Bornus Kft., Pécs, 391 p.

AUBERT A (szerk.) 2006: *Magyarország Idegenforgalma Atlasza.* Cartographia, Budapest, 64 p.

Aquaprofit Műszaki, Tanácsadási és Befektetési Rt. 2007: *Országos egészségturizmus fejlesztési stratégia,* 173 p.

VIII. Mellékletek

Térképek, ábrák, fényképek dokumentumok

Követelmények a hathetes szakmai gyakorlat történeti földrajzi részéhez

A történeti földrajzi témájú szakmai gyakorlat során (a témától függően, differenciáltan) az alábbi (minimum) követelményeket kell teljesíteni egy-egy hallgatónak:

I. Népségsföldrajzi téma (18-20. század) esetén össze kell állítani, illetve el kell készíteni minimum 20 db táblázatot, 15 saját szerkesztésű ábrát, térképvázlatot, az összegyűjtött és elemzett adatbázist felhasználva. El kell készíteni továbbá egy minimum 25 000 karakteres elemzést, értékelést a történeti földrajzi munkaterv vonatkozó mellékletében megjelenített logikai gondolatmenethez igazodva. Mindezek alapján a hallgató köteles egy minimum 15 perc időtartamú, komplex PowerPoint-os előadást összeállítani, melyet egy később megjelölt időpontban önállóan kell, hogy bemutasson

II. Amennyiben a népségsföldrajzi vizsgálat kiterjed a 21. századra is, a fentebb ismertetett követelmények az alábbiak szerint módosulnak: a táblázatok elkészítéséhez felhasznált adatbázist elsősorban az 1949 utáni népszámlálási adatokra koncentrálni kell elkészíteni (ezek mellett csak az 1784/87-es, az 1869-es, 1900-as, 1941-es népszámlálás adatait kell a feldolgozás során figyelembe venni). A szöveges értékelésnél is az utolsó hat évtizedre kell elsősorban koncentrálni

III. A településföldrajzi téma feldolgozása során össze kell állítani minimum 15 táblázatot, meg kell szerkeszteni minimum 15 ábrát, térképvázlatot, terepbejárás során készíteni kell minimum 25 db, településföldrajzi szempontból értékelhető fotót. Mindezek, valamint a szakirodalom és egyéb forrás felhasználásával el kell készíteni egy minimum 25 000 karaktert tartalmazó elemzést, értékelést, és egy minimum 15 perc időtartamú PowerPoint-os előadást

IV. A választott település vagy településcsoport népességének 18-20. századi tájhasználatával, illetve a tájhasználat során bekövetkező változások vizsgálatával foglalkozó hallgatóknak el kell készíteni minimum 15 db táblázatot (elsősorban a földhasznosítás tér- és időbeli változásainak feltárásához, illetve a vetésszerkezet változásainak az illusztrálásához), 15 db saját szerkesztésű ábrát, térképvázlatot, és minimum 20 db, a témához szorosan kapcsolódó fotót. Mindezek, valamint a szakirodalom és egyéb (pl. levéltári) forrás felhasználásával el kell készíteni egy minimum 25 000 karaktert tartalmazó elemzést, értékelést, és egy minimum 15 perc időtartamú PowerPoint-os előadást

V. A választott település vagy településcsoport népessége 18-20. századi komplex gazdasági tevékenységét feltáró, elemző munka során a hallgatónak össze kell állítani minimum 20 db táblázatot, önállóan meg kell szerkeszteni minimum 15 db ábrát, térképvázlatot, terepbejárás során pedig készíteni kell minimum 20 olyan fotót, melyek jól reprezentálják a vizsgált időszak és terület népességének gazdasági tevékenységét. Mindezek, valamint a szakirodalom és egyéb forrás felhasználásával el kell készíteni egy minimum 25 000 karaktert tartalmazó elemzést, értékelést, és egy minimum 15 perc időtartamú PowerPoint-os előadást

Az írásbeli munkák elkészítésénél a szakdolgozat összeállítására vonatkozó tartalmi és formai követelményeket (lásd az intézeti honlap vonatkozó információit) kell figyelembe venni.

Meteorológiai megfigyelések és megújuló energetikai kérdőíves felmérés

Cél: a meteorológiai megfigyelésről tanultak alkalmazása, a mérési eredmények elemi szintű kiértékelése, valamint a kérdőíves kutatási módszerek megismerése és alkalmazása, ennek eredményeinek több szempontú kiértékelése.

1. Meteorológiai megfigyelések: júliusban, 4 héten keresztül, heti váltásban, 2-3 hallgató/hét:
 - Az intézet automata meteorológiai állomása által mért adatok (hőmérséklet, szélirány, szélesség, légnyomás, légnedvesség) félóránkénti leolvasása naponta a 8-18 óra időszakban.
 - Ugyanezen időjárási elemek nyíregyházi óránkénti értékeinek feljegyzése egy kiválasztott honlapról. Erre a 261-es terem számítógépe áll rendelkezésre.
 - A nap végén a mérési és a feljegyzett adatok kiértékelése (átlag, minimum, maximum, a napi menetek grafikonja).
 - A kiértékelés napi eredményei ábrák, táblázatok formájában bekerülnek a munkanaplóba.

2. Megújuló energetikai kérdőíves felmérés a hallgató saját településén:
 - A hallgató kérdezőbiztosként napi 10 órában az összesen 62 kérdést tartalmazó kérdőívet a válaszok alapján kitölti. Ez napi 15-20 kérdőívet jelent.
 - A kérdőívek geoinformatikai feldolgozásának eredményei bekerülnek a munkanaplóba.

Egy lehetséges forgatókönyv: Tegyük fel azt az ideális esetet, hogy a csoportban 8 nappali (A, B, C, D, E, F, G, H) és négy levelező hallgató (L1, L2, L3, L4) van.

hét	Meteorológiai megfigyelések	kérdőíves felmérés
1. (július)	L1, L2, A	L3, L4, B-H
2. (július)	L3, L4, B	L1, L2, A, C-H
3. (július)	C, D, E	A, B, F, G, H
4. (július)	F, G, H	A-E
5. (augusztus)	---	A-H
6. (augusztus)	---	A-H

Ebből kiindulva számtalan permutáció elképzelhető, de megvalósítható. (Elképzelhető, hogy a meteorológiai megfigyeléseket végzők közül a hét egy-egy napján valaki nem mér, hanem a szakdolgozatával foglalkozik a témavezető instrukcióinak megfelelően.)

Lakossági kérdőív a megújuló energiaforrások ismertségéről

A kérdőív sorszáma:

Település:.....

A település nagysága:

- 1 – 500 fő alatt 2 – 500-1000 fő között 3 – 1000-5000 fő között 4 – 5000-10000 fő között

1. Neme:

- 1 – férfi 2 – nő

2. Életkora:

- 1 – 15-19 év 4 – 40-49 év
 2 – 20-29 év 5 – 50-59 év
 3 – 30-39 év 6 – 60 év felett
 7 – nem válaszol

3. Családi állapota:

- 1 – egyedülálló 4 – elvált
 2 – élettársi kapcsolatban él 5 – özvegy
 3 – házas 6 – nem válaszol

4. Legmagasabb iskolai végzettsége:

- 1 – kevesebb, mint 8 általános 4 – szakközép vagy gimnáziumi érettségi
 2 – 8 általános 5 – főiskolai vagy egyetemi diploma
 3 – szakmunkásképző bizonyítvány 6 – nem válaszol

5. Családjában az egy főre jutó nettó havi jövedelem:

- 1 – 20000 Ft alatt 5 – 200000 Ft fölött
 2 – 20000–50000 Ft között 6 – nem tudja
 3 – 50000–100000 Ft között 7 – nem válaszol
 4 – 100000–200000 Ft között

6. Mely megújuló energiaforrásokról, eljárásokról hallott már?

(Több forrás is megjelölhető.)

	megújuló energiaforrások	1 – már hallott róla 2 – nem hallott róla 0 – nem tudja 9 – nem válaszol
01	biomassza-tüzelés (kazánban)	
02	biobrikett, biopellet	
03	energiaerdő	
04	energiafű	
05	biogáz	
06	biodízel	
07	bioetanol	
08	geotermikus energia	
09	szélenergia	
10	vízenergia	
11	napkollektor	
12	napelem	
13	egyikről sem	

7. Honnan hallott ezekről? (Több válasz is megjelölhető.)

- 01 – TV-ből
- 02 – rádióból
- 03 – írott sajtóból
- 04 – internetről
- 05 – ismerősöktől
- 06 – iskolából, valamilyen képzés során
- 07 – munkahelyen, kollégáktól
- 08 – egyéb:
- 09 – nem tudja
- 10 – nem válaszol

8. Mely tulajdonságok jutnak eszébe a megújulókról? (Több válasz is megjelölhető.)

- 01 – környezetvédelem
- 02 – sok ember foglalkoztatása
- 03 – a mezőgazdasági termelők támogatása
- 04 – politikai döntések
- 05 – helyi energia-előállítás
- 06 – rossz minőségű területek hasznosítása
- 07 – kialakulatlan technológia
- 08 – olcsó energia
- 09 – hiányzó támogatások
- 10 – nagy beruházásigény
- 11 – EU-s támogatások
- 12 – egyéb:
- 13 – nem tudja
- 14 – nem válaszol

9. Ön szerint kinek kellene vállalni a kezdeményező szerepet ilyen jellegű beruházások esetén? (Több válasz is megjelölhető.)

- 01 – központi kormányzat
- 02 – regionális intézmények
(regionális fejlesztési tanácsok és ügynökségek)
- 03 – megyei önkormányzat
- 04 – települési önkormányzatok összefogása
(kistérségek)
- 05 – települési önkormányzatok egyénileg
- 06 – civil szervezetek
- 07 – helyi vállalkozók
- 08 – nem helyi vállalkozók
- 09 – egyéb:.....
- 10 – nem tudja
- 11 – nem válaszol

10. Származna-e Ön szerint településének előnye egy esetlegesen megvalósuló, megújuló energiát előállító üzem létrehozásából?

- 1 – csak környezetvédelmi előnye származna
- 2 – csak anyagi előnye származna
- 3 – igen, környezetvédelmi és anyagi előnye is származna
- 4 – semmilyen előnye nem származna
- 5 – kifejezetten hátrányos lenne
- 6 – egyéb:.....
- 7 – nem tudja
- 8 – nem válaszol

11. Származna-e Önnek személy szerint előnye egy, az Ön településén esetlegesen megvalósuló, megújuló energiát előállító üzem létrehozásából?

- 1 – csak környezetvédelmi előnye származna
- 2 – csak anyagi előnye származna
- 3 – igen, környezetvédelmi és anyagi előnye is származna
- 4 – semmilyen előnye nem származna
- 5 – kifejezetten hátrányos lenne
- 6 – egyéb:.....
- 7 – nem tudja
- 8 – nem válaszol

12. Az alábbi létesítmények közül melyeket tartja elfogadhatónak lakóhelye közelében?

(Válassza ki amelyeket elfogadná, és tegye őket fontossági sorrendbe.)

- 01 – szélérőgép
- 02 – szélturbina
- 03 – napelemek
- 04 – napkollektorok
- 05 – fűtorony termásvíz kitermelésére
- 06 – távvezeték
- 07 – fatüzelésű hőerőmű (kémények)
- 08 – hagyományos tüzelésű hőerőmű
- 09 – kisebb vízerőmű
- 10 – víztorony (hidroglóbusz)
- 11 – nem tudja
- 12 – nem válaszol

13. Ön szerint hazánkban általában a megújuló energiaforrások milyen jövő előtt állnak?

- 1 – széles körben el fog terjedni
- 2 – nem fog széles körben elterjedni
- 3 – csak néhány példa lesz az alkalmazására
- 4 – ugyan lesz példa az alkalmazására, de hazánkban hosszú távon életképtelen
- 5 – egyéb:.....
- 6 – nem tudja
- 7 – nem válaszol

Lakossági kérdőív a megújuló energiaforrások ismertségéről
A kérdőívek feldolgozásának módszerei:

- 1. Minden kérdőívnek sorszámot kell adni!**
- 2. A válaszokat a mellékelt Excel munkafüzet egy munkalapjába kell rögzíteni (erre a munkalapra több mint 3000 kérdőív férne fel!)**
- 3. A válaszok kiértékelésének szempontjai és szemléltetésük *alább olvashatók:***

Település:.....

A település nagysága:

- 1 – 500 fő alatt 2 – 500-1000 fő között 3 – 1000-5000 fő között 4 – 5000-10000 fő között

1. Neme:

- 1 – férfi 2 – nő

A válaszadók nemek szerinti megoszlása az összes válasz %-ában (2 adat)!

2. Életkora:

- 1 – 15-19 év 4 – 40-49 év
 2 – 20-29 év 5 – 50-59 év
 3 – 30-39 év 6 – 60 év felett
 7 – nem válaszol

A válaszadók kor szerinti megoszlása az összes válasz %-ában (ábra)!

3. Családi állapota:

- 1 – egyedülálló 4 – elvált
 2 – élettársi kapcsolatban él 5 – özvegy
 3 – házas 6 – nem válaszol

A válaszadók családi állapot szerinti megoszlása az összes válasz %-ában (ábra)!

4. Legmagasabb iskolai végzettsége:

- 1 – kevesebb, mint 8 általános 4 – szakközép vagy gimnáziumi érettségi
 2 – 8 általános 5 – főiskolai vagy egyetemi diploma
 3 – szakmunkásképző bizonyítvány 6 – nem válaszol

A válaszadók iskolai végzettség szerinti megoszlása az összes válasz %-ában (ábra)!

5. Családjában az egy főre jutó nettó havi jövedelem:

- 1 – 20000 Ft alatt 5 – 200000 Ft fölött
 2 – 20000–50000 Ft között 6 – nem tudja
 3 – 50000–100000 Ft között 7 – nem válaszol
 4 – 100000–200000 Ft között

A válaszadók jövedelem szerinti megoszlása az összes válasz %-ában (ábra)!

6. Mely megújuló energiaforrásokról, eljárásokról hallott már?

(Több forrás is megjelölhető.)

	megújuló energiaforrások	1 – már hallott róla 2 – nem hallott róla 0 – nem tudja 9 – nem válaszol
01	biomassza-tüzelés (kazánban)	
02	biobrikett, biopellet	
03	energiaerdő	
04	energiafű	
05	biogáz	
06	biodízel	
07	bioetanol	
08	geotermikus energia	
09	szélenergia	
10	vízenergia	
11	napkollektor	
12	napelem	
13	egyikről sem	

A válaszok megoszlása az egyes energiafajtáknál (táblázat):

	megújuló energiaforrások	1 – már hallott róla, 2 – nem hallott róla, 0 – nem tudja 9 – nem válaszol
		1 2 0 9
01	biomassza-tüzelés (kazánban)	
02	biobrikett, biopellet	
03	energiaerdő	
04	energiafű	
05	biogáz	
06	biodízel	
07	bioetanol	
08	geotermikus energia	
09	szélenergia	
10	vízenergia	
11	napkollektor	
12	napelem	
13	egyikről sem	
	összesen	
	Az összes válasz %-ában	

7. Honnan hallott ezekről? (Több válasz is megjelölhető.)

- 01 – TV-ből
- 02 – rádióból
- 03 – írott sajtóból
- 04 – internetről
- 05 – ismerősöktől
- 06 – iskolából, valamilyen képzés során
- 07 – munkahelyen, kollégáktól
- 08 – egyéb:
- 09 – nem tudja
- 10 – nem válaszol

A válaszok megoszlása az összes válasz %-ában (ábra)!

8. Mely tulajdonságok jutnak eszébe a megújulókról? (Több válasz is megjelölhető.)

- 01 – környezetvédelem
- 02 – sok ember foglalkoztatása
- 03 – a mezőgazdasági termelők támogatása
- 04 – politikai döntések
- 05 – helyi energia-előállítás
- 06 – rossz minőségű területek hasznosítása
- 07 – kialakulatlan technológia
- 08 – olcsó energia
- 09 – hiányzó támogatások
- 10 – nagy beruházásigény
- 11 – EU-s támogatások
- 12 – egyéb:
- 13 – nem tudja
- 14 – nem válaszol

A válaszok megoszlása az összes válasz %-ában (ábra)!

9. Ön szerint kinek kellene vállalni a kezdeményező szerepet ilyen jellegű beruházások esetén? (Több válasz is megjelölhető.)

- 01 – központi kormányzat
- 02 – regionális intézmények
(regionális fejlesztési tanácsok és ügynökségek)
- 03 – megyei önkormányzat
- 04 – települési önkormányzatok összefogása
(kistérségek)
- 05 – települési önkormányzatok egyénileg
- 06 – civil szervezetek
- 07 – helyi vállalkozók
- 08 – nem helyi vállalkozók
- 09 – egyéb:.....
- 10 – nem tudja
- 11 – nem válaszol

A válaszok megoszlása az összes válasz %-ában (ábra)!

10. Származna-e Ön szerint településének előnye egy esetlegesen megvalósuló, megújuló energiát előállító üzem létrehozásából?

- 1 – csak környezetvédelmi előnye származna
- 2 – csak anyagi előnye származna
- 3 – igen, környezetvédelmi és anyagi előnye is származna
- 4 – semmilyen előnye nem származna
- 5 – kifejezetten hátrányos lenne
- 6 – egyéb:.....
- 7 – nem tudja
- 8 – nem válaszol

A válaszok megoszlása az összes válasz %-ában (ábra)!

11. Származna-e Önnek személy szerint előnye egy, az Ön településén esetlegesen megvalósuló, megújuló energiát előállító üzem létrehozásából?

- 1 – csak környezetvédelmi előnye származna
- 2 – csak anyagi előnye származna
- 3 – igen, környezetvédelmi és anyagi előnye is származna
- 4 – semmilyen előnye nem származna
- 5 – kifejezetten hátrányos lenne
- 6 – egyéb:.....
- 7 – nem tudja
- 8 – nem válaszol

A válaszok megoszlása az összes válasz %-ában (ábra)!

12. Az alábbi létesítmények közül melyeket tartja elfogadhatónak lakóhelye közelében?

(Válassza ki amelyeket elfogadná, és tegye őket fontossági sorrendbe.)

- 01 – szélérőgép
- 02 – szélturbina
- 03 – napelemek
- 04 – napkollektorok
- 05 – fűrótorony termásvíz kitermelésére
- 06 – távvezeték
- 07 – fatüzelésű hőerőmű (kémények)
- 08 – hagyományos tüzelésű hőerőmű
- 09 – kisebb vízerőmű
- 10 – víztorony (hidroglóbusz)
- 11 – nem tudja
- 12 – nem válaszol

A válaszok megoszlása az összes válasz %-ában (ábra)!

13. Ön szerint hazánkban általában a megújuló energiaforrások milyen jövő előtt állnak?

- 1 – széles körben el fog terjedni
- 2 – nem fog széles körben elterjedni
- 3 – csak néhány példa lesz az alkalmazására
- 4 – ugyan lesz példa az alkalmazására, de hazánkban hosszú távon életképtelen
- 5 – egyéb:.....
- 6 – nem tudja
- 7 – nem válaszol

A válaszok megoszlása az összes válasz %-ában (ábra)!

Kategóriák szerinti kiértékelés:

A 6-13. kérdésekre adott válaszok kiértékelése a fenti módszerekkel a válaszadók

Neme:

Családi állapota:

Legmagasabb iskolai végzettsége:

Családjában az egy főre jutó nettó havi jövedelem: szerint!

3. kérdőív														
a kérdés sorszáma	1. válasz	2. válasz	3. válasz	4. válasz	5. válasz	6. válasz	7. válasz	8. válasz	9. válasz	10. válasz	11. válasz	12. válasz	13. válasz	14. válasz
1														
2														
3														
4														
5														
6														
7														
8														
9														
10														
11														
12														
13														

További kérdőívek!!!!

Kataszteri felmérések

A természetföldrajzi dolgozatok első lépései közé tartozik az adatbázis felépítése. Ehhez, témánként változó vizsgálatokat és megfigyeléseket tartalmazó terepi adatgyűjtést végzünk.

Ennek célja, hogy a témánkhoz tartozó tereptárgyról, földrajzi jelenségekről ugyanazokat a tulajdonságokat gyűjtsük össze szisztematikusan. Ezeknek az adatoknak a feldolgozásával készülhetnek el az adatok közötti összefüggéseket megjelenítő diagramok, és a különböző térinformatikai szoftverrel készíthető tematikus térképek. Az így nyert ábrák és térképek kiértékelése adja egy tudományos dolgozat (például szakdolgozat) vagy egy gyakorlati geográfusi munka gerincét.

A táj állapotának felméréséhez kapcsolódó kataszterezési munka során az antropogén eredetű tájváltozások adatait gyűjtjük össze.

A felvételezés méretaránya: 1:10 000

Alapterület: Adott település közigazgatási határain vagy egy adott kistáj területén belül.

Kataszteri felvételezés sűrűsége: végigjárjuk az adott területre eső gyalogösvényeket, utakat (amennyiben 1 ha területen belül nincs egyetlen gyalogösvény sem, ott kiegészítő bejárást alkalmazunk a folt formájának megfelelően) és rögzítjük az összes látható antropogén eredetű változást az alábbi adattípusok szerint, a dolgozat témájának megfelelően:

1. legalább 1 m hosszú vagy 1 m² területet elérő, tartósan elhelyezett legális és illegális hulladéklerakók kataszteri felvételezése (a 0,5 ha alatti méretű foltokat pontszerűen jelölve)
2. a legalább 1 m hosszú vagy 1 m² alapterületű (a 0,5 ha alatti méretű foltokat pontszerűen jelölve), a kataszteri mellékletben felsorolt emberi tevékenységek során megváltoztatott domborzati formák kataszteri felvételezése
3. A terület teljes lefedettségében a legalább 10 m hosszú vagy 10 m² területet elérő (a 0,5 ha alatti méretű foltokból álló felszínborítási foltokat összevonva),

Az adatgyűjtés mennyisége: a felvételezett tereptárgyak, foltok mennyisége a terület igénybevételétől és méretétől függ, ezért nehezen becsülhető. Azonban a bejárási útvonalsűrűség megmutatja, hogy mennyiségileg elfogadható lesz-e a kataszterezés (lehetőség szerint GPS track feltöltésével térinformatikai szoftverben).

A kért adatbázis: A begyűjtött tereptárgyak, foltok kataszteri adatlapon felvett tulajdonságait Excel vagy Access táblázatban rögzítjük. A nyers adatokhoz jelkulcsot rendelünk a felvételezett adatmennyiség függvényében, majd bekódoljuk a változókat (képlet segítségével).

A három környezeti jellemző mind külön fájlt alkot. Az egyes táblázatok oszlopai adják a változók típusait. A sorokba a felvételezett tereptárgy vagy folt sorszáma kerül (gyakorlatilag a sor megfelel a kataszteri adatlanak). Az egyes cellák tartalmazzák az adatlapon rögzített változók értékét.

Az eredmények ábrázolása és értékelése:

Minden oszlopból (kataszteri adatlap változói) készíthető diagram, vagy tematikus térkép. Ezért az adatsorból összesen 5 ábra és térkép gond nélkül elkészíthető, előbbi Excel, Access vagy Spss segítségével, utóbbi térinformatikai szoftver segítségével. Kötelező minimum egy, a felvételezett tereptárgyakat bemutató áttekintő térkép. Az egyes ábrákat és térképeket az adott illusztráció után kb. fél oldalban kell értékelni, azaz összesen kb. 2,5 oldal szöveg, plusz az ábrák. Hogyan oszlanak meg a felvett objektumok az adott tulajdonság szerint.

A geoinformatikai adatfeldolgozási módszerek alkalmazása

A fő célkitűzés, hogy a hallgatók a Térkép és vetülettan és Geoinformatika kurzusokon elsajátított ismereteket alkalmazni tudják a választott témakörök önálló feldolgozásakor. Ehhez elengedhetetlen a műholdas helymeghatározással nyert információk feldolgozása, a vetületi rendszerekkel megvalósítható integrációja. Az összegyűjtött információkat a térinformatikai adatbázisokba történő feltöltés után a hallgató a megfelelő ábra és tematikus térképszerkesztési módszerek kiválasztásával, önállóan értékeli ki.

I. Feladatok a terepi munka megkezdése előtt:

- Alaptérképi dokumentáció és adatbázis összeállítás.
- Papír alapú 1:10 000 és 1: 25 000 méretarányú szelvények kiválasztása (ha rendelkezésre áll) és georeferálása.
- A település szabályozási terv beszerzése (ha rendelkezésre bocsájtják) és georeferálása.
- Corine felszínborítási térkép, Természetvédelmi információs rendszer.
- A KSH és VÁTI településsoros adatok lekérdezése és táblázatkezelőben történő rögzítése.

II. Feladatok a terepi munka során

Adatrögzítés és geokódolás: A választott témának megfelelő adat

- Az adatfelvétel döntően papíralapú, de lehetőség van a numerikus adatok elsődleges rögzítésére excellben.
- A felvett adatpontokhoz legalább egy földrajzi koordináta hozzárendelése.
- A természetföldrajzi és antropogén tájelemek esetében az objektum főbb töréspontjainak területi lehatárolása és geokódolása.

III. Adatrögzítés

- Felvett adatok statisztikai adattáblákban történő rögzítése.
- A georeferált alaptérképek valamint a földrajzi koordináták (GPS mérések) integrálása, a felvett adatpontok megjelenítése.
- A választott témának megfelelően vektoros alaptérképi rétegek digitalizálása:
 - településhatár (kül és belterület) utcahálózat, vízhálózat stb.,
 - táblázatok és a vektoros shp file-ok összekapcsolása.

IV. Diagram és tematikus térképszerkesztés, a GIS elemző funkcióinak alkalmazása

- Diagramszerkesztés: területi-, mennyiségi-, minőségi, leíró sorokból. Tematikus térképkészítés, puffer zónaelemzés, kartogramok, egyszerű statisztikai elemzések, lekérdezéses geometriai relációk.
- *Természetföldrajzi és erőforrás kataszteri adatfeldolgozás és tematikus térképszerkesztés:* Földtani, talajtani térképszerkesztés, Hulladéklerakó kataszteri térkép szerkesztése. Egyedi tájérték kataszteri adatok térképi ábrázolása, Területhasználati és felszínborítási térkép szerkesztése.
- *Társadalomföldrajzi és turisztikai adatfeldolgozás és tematikus térképszerkesztés:* Népszámszisztaikai tematikus térképek, tematikus térképek, általános gazdaságstatisztikai térképek, turizmus és egyéb ágazati gazdaságstatisztikai térképek. Vonzerőleltár térképi megjelenítése.
- *Háromdimenziós terepmodellek használata:* lejtőkategória, lejtő kitettségi térkép készítése és elemzése, pontszerű adatok térbeli interpolációja, vízgyűjtő morfológia, 3D-s felszínábrázolási technikák.

Speciális követelmények a társadalom-, ill. gazdaságföldrajzi témában végzett 6 hetes gyakorlat teljesítéséhez

Saját adatbázis létrehozása:

- saját adatgyűjtéssel (pl.: kérdőíves felmérés, interjú, megfigyelés... stb.)
- létező adatbázisokból (pl.: KSH, TEIR, önkormányzatok, munkaügyi központok... stb.)

Adatok digitalizálása:

- Excel, ill. Word táblázatok

Adatok feldolgozása alapvető matematikai-statisztikai módszerekkel:

- számított középértékek
 - számtani átlag
 - súlyozott számtani átlag
- helyzeti középértékek
 - módusz
 - medián
- intenzitási mutatók számolása
 - népességre vagy területre számított
- megoszlási viszonyszámok számítása
 - %-os részesedés (ágazati és/vagy területi összehasonlítások)

Adatok, adatsorok ábrázolása:

- egyszerű táblázatok szerkesztése Word-ben
- grafikonok, diagramok szerkesztése Excel-ben
 - pont-, vonal-, oszlop-, sáv-, szalagdiagramok, hisztogramok
- saját térképek szerkesztése (GIS)

Ajánlott irodalom:

- Nemes Nagy József (szerk.) (2005) Regionális elemzési módszerek. ELTE Regionális Földrajzi Tanszék: MTA-ELTE Regionális Tudományi Kutatócsoport. 284 p.